



MINISTER CYFRYZACJI

Mateusz Morawiecki

BM-WOP.0050.119.2020

**Pan
Aleksander Pocij
Przewodniczący Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i
Petycji Senatu RP**

Dot. pisma z dnia 30 września 2020 r., sygn. BPS.DKS.KPCPP.0330.28.2020

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z petycją w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, celem stworzenia możliwości uwierzytelnienia podpisu konsumenta oraz potwierdzenia danych identyfikujących jego dokument, w oświadczeniu dołączonym do umowy o kredyt konsumencki (P10-30/20), uprzejmie przekazuję następujące stanowisko.

Przedmiot petycji odnosi się do art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. *o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083), który stanowi, że:

„1. Umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę.”

Autor petycji wnioskuje, aby przepis ten otrzymał brzmienie:

„1. Umowa konsumencka powinna być zawarta w formie pisemnej z dodatkowym podpisem przedsiębiorcy pod dopisanym do umowy oświadczeniem przedsiębiorcy zawierającym stwierdzenie tożsamości konsumenta, poświadczenie własnoręczności jego podpisu i danych identyfikujących dokument, na podstawie którego przedsiębiorca stwierdził tożsamość konsumenta, chyba, że odrębne przepisy przewidują inną szczególną umowę konsumenckiej.”

Wspomniana zaś wyżej „forma pisemna” czynności prawnej uregulowana jest w art. 78 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - *Kodeks cywilny* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) – zwanej dalej „k.c.” – zgodnie z którym:

„§ 1. Do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli.”

Przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. *o kredycie konsumenckim* należy uznać za należące do gałęzi prawa cywilnego. W związku z powyższym, należy wskazać, że w kwestiach dotyczących

form czynności prawnych, w tym w szczególności zawierania umów cywilnych, zasadnym jest zasięgnięcie opinii Ministra Sprawiedliwości, właściwego w zakresie kodyfikacji prawa cywilnego.

Wnioskodawca w swej petycji odnosi się do umowy zawieranej na piśmie w postaci papierowej. Brak jest więc w tym przedmiocie bezpośredniej właściwości Ministra Cyfryzacji. Mając jednakże na uwadze, że umowa o kredyt konsumencki może być potencjalnie zawarta także z wykorzystaniem dokumentu w postaci elektronicznej, o czym stanowi art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. *o kredycie konsumenckim*, wskazując na dopuszczalność sytuacji, w której „*odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę*” takiej umowy, poniżej przekazuję następujące informacje.

Oprócz formy pisemnej w k.c. zdefiniowane zostały także dwie formy czynności prawnej, które dopuszczają możliwość zawarcia umowy w formie dokumentu elektronicznego.

W art. 78¹ § 1 k.c. uregulowana została forma elektroniczna czynności prawnej, do zachowania której wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Jednocześnie, zgodnie z art. 78¹ § 2 k.c., oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej, czyli oświadczeniem opatrzonym podpisem własnoręcznym.

W art. 77² k.c. ustawodawca zdefiniował także formę dokumentową czynności prawnej, do zachowania której wystarczy złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. W art. 77³ k.c. ustawodawca doprecyzował, że „*dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią*” nie wykluczając przy tym możliwości użycia takiego nośnika informacji w postaci elektronicznej.

Poruszając kwestie podpisywania dokumentów elektronicznych warto mieć na uwadze, iż od niedawna obywatele mogą posługiwać się „podpisem osobistym”. Podpis osobisty uregulowany został w ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. *o dowodach osobistych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 332). Jest to bezpłatny, zaawansowany podpis elektroniczny, którego możliwość użycia jest zapewniana każdemu obywatelowi korzystającemu z dowodu osobistego z warstwą elektroniczną, o ile obywatel nie wyrazi sprzeciwu wobec uwzględniania takiej funkcjonalności w wydany mu dowodzie osobistym. Zgodnie z art. 12d. ust 1 tej ustawy, opatrzenie danych podpisem osobistym wywołuje w stosunku do podmiotu publicznego skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu. Jednocześnie w ust. 2 ustawodawca uregulował, że podpis osobisty wywołuje skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu także w przypadku opatrzenia nim danych w stosunku do podmiotu innego niż podmiot publiczny. W powyższym zastrzeżono jednakże, że obie strony muszą w takim przypadku wyrazić zgodę na takie użycie podpisu osobistego. Ustawa ta zezwala więc warunkowo na użycie podpisu osobistego także w stosunkach z zakresu prawa prywatnego. Należy jednakże wskazać, iż takie użycie tego podpisu elektronicznego może mieć miejsce tylko w przypadku

dopuszczalności stosowania ww. formy dokumentowej czynności prawnej, a więc formy niezwiązanej z wymogiem użycia kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub w przypadkach, gdy wymogi szczególne określone w odrębnych przepisach prawa nie wykluczają użycia takiego podpisu elektronicznego.

Z poważaniem,
z up. Marek Zagórski
Sekretarz Stanu
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
/podpisano elektronicznie/